

NOTA BIOGRAFICZNA prof. dr. hab. ZYGMUNTA WOJTASZKA

Zygmunt Wojtaszek urodził się 1 października 1929 r. w Dzierzkowicach Woli, pow. Kraśnik Lubelski w rodzinie chłopskiej. Jego droga zawodowa zaczęła się na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Dzięki życzliwości inż. J. Pasadyna, doc. P. Szewczyka i prof. H. Romanowskiego poznał warunki pracy doradcy rolnego i nauczyciela akademickiego. Następnie przez studia magisterskie w zakresie ekonomiki rolnictwa, które w latach 50. mógł odbywać tylko w Warszawie, związał się z zasłużoną dla kształcenia kadr rolniczych Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego na całe dorosłe życie, czyli do emerytury. Był to efekt poparcia Jego zainteresowań przez profesorów: A. Brzozę i S. Ignara, a później R. Manteuffla, którego wiedzy i osobowości zawdzięcza swój rozwój naukowy, a w pewnym sensie również dorobek życiowy. Po przejściu na emeryturę z SGGW w 2000 r. został zatrudniony w Wyższej Szkole Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim przez Jego magistranta, doktoranta i współpracownika prof. dr. hab. B. Klepackiego, który był jej rektorem. Wysoko sobie ceni tę pracę i uważa, że jest to dobra uczelnia, sprawnie zarządzana.

WYKSZTAŁCENIE I TYTUŁY NAUKOWE

1949 – matura w Państwowym Liceum Gospodarstwa Wiejskiego w Lublinie; 1953 – inżynier rolnictwa na UMCS w Lublinie; 1954 – magister inżynier ekonomiki rolnictwa w SGGW; 1955-1959 – studia doktoranckie w Państwowym Instytucie Ekonomicznym w Moskwie i w SGGW w Warszawie; 1960 – doktor nauk rolno-leśnych w SGGW; 1960-1961 – praktyka rolnicza w Wielkiej Brytanii; 1961-1990 – krótkoterminowe staże naukowe w RFN, NRD, Bułgarii, Czechosłowacji i na Węgrzech; 1966 – doktor habilitowany w zakresie ekonomiki rolnictwa na Wydziale Ekonomiczno-Rolniczym SGGW; 1967 – docent etatowy w Katedrze Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych w SGGW; 1976 – profesor nadzwyczajny nauk rolniczych; 1992 – stanowisko profesora zwyczajnego w SGGW.

WAŻNIEJSZE FUNKCJE

1949-1953 – agronom gminny, inspektor ekonomiczny w Zarządzie Wojewódzkim ZSCh i młodszy asystent w Katedrze Ekonomiki Rolnej UMCS w Lublinie; 1953-2000 – nauczyciel akademicki w Katedrze Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych (obecnie Katedra Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw) Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego (obecnie Wydział Nauk Ekonomicznych) w SGGW na stanowiskach od asystenta i doktoranta do profesora zwyczajnego; 1954-1955 – konsultant w Centralnym Instytucie Rolniczym; 1958-1960 – konsultant w Komisji Planowania przy Radzie Ministrów; 1968-1970 i 1974-1976 – kierownik Studium Podyplomowego w zakresie Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw Rolniczych SGGW; 1971-1974 – ekspert FAO/ONZ w Ośrodku Doksztalcania Kadr Rolniczych w Mongolii; 1976-1991 – kierownik Zakładu Ekonomiki i Organizacji Produkcji Rolniczej w Katedrze Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych SGGW; 1992-1993 – kie-

rownik Katedry Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych SGGW; 1978-1982 i 1995-1999 – kierownik stacjonarnych studiów doktoranckich na Wydziale Ekonomiczno-Rolniczym SGGW; 1968-1978 – redaktor działowy Zeszytów Naukowych SGGW serii *Ekonomika i Organizacja Rolnictwa*; 1969-1999 – redaktor naczelny *Roczników Nauk Rolniczych PAN*, serii *Ekonomika Rolnictwa*; 1975-1994 – członek Komitetu Redakcyjnego *Zagadnień Ekonomiki Rolnej*; 2000 – i nadal – profesor zwyczajny w Wyższej Szkole Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim.

UDZIAŁ W RADACH NAUKOWYCH, KOMISJACH ITP.

Komitet Ekonomiki Rolnictwa PAN, wieloletni członek prezydium i przewodniczący sekcji 1969-2002; Rada Naukowa IUNG w Puławach, członek 1988-1992; Rada Naukowa IERiGŻ w Warszawie, członek 1991-1995; Rada Naukowa Zakładu Ekonomiki Rolnictwa i Leśnictwa PAN, członek 1966-1971; Komisja ds. ekonomiki rolnictwa Rady Naukowo-Technicznej przy Ministrze Rolnictwa, członek 1975-1981; Senat Akademicki SGGW, członek 1984-1987; Rada Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego członek 1967-2000; członek różnych komisji wydziałowych, rektorskich i senackich SGGW 1968-2000; Senat Akademicki WSBiP w Ostrowcu Św., członek 2006 i nadal; Koleżeński Sąd Honorowy SGGW, członek 1987-1996; Zespół Dydaktyczno-Wychowawczy i Naukowo-Dydaktyczny przy Ministrze Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, członek 1978-1989; Komisja Ekspertów ds. analizy sieci szkół i kierunków kształcenia w uczelniach rolniczych przy Ministrze Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, członek 1983-1985; Komisja Nagród Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki 1979-1983; Sekcja Rolna Rady Głównej Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, członek 1977-1982; Komisja SITR ds. specjalizacji zawodowej inżynierów i techników rolnictwa, przewodniczący sekcji ekonomiki i organizacji rolnictwa 1984-1990; Naczelny Komitet ZSL, zastępca członka 1959-1964 i 1980-1984; Rada Naukowa Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, członek 1984-1992; Związek Studentów i Aspirantów Polskich w Moskwie, przewodniczący 1955-1956; Rada Ekspertów przy Prezesie Centralnego Związku RSP, przewodniczący 1984-1989; Komisja ds. opiniowania prac doktorskich wykonywanych w instytutach naukowych podległych Ministrowi Rolnictwa, przewodniczący 1986-1989; Zespół Ekspertów Krajowego Związku Rolników „Solidarność”, członek 1993-1997; Zespół Ekspertów przy Marszałku Województwa Mazowieckiego, członek 1998-2005.

DYDAKTYKA

Ćwiczenia z ekonomiki i planowania gospodarstw rolniczych pod kierunkiem prof. H. Romanowskiego na Wydziale Rolnym UMCS w Lublinie 1951-1953; ćwiczenia z rachunkowości rolnej pod kierunkiem prof. R. Manteuffla na Wydziałach Rolniczym, Zootechnicznym i Ogrodniczym SGGW 1954-1955 i 1957-1960; ćwiczenia z urządzania przedsiębiorstw rolniczych, analizy działalności gospodarczej przedsiębiorstw i organizacji pracy na Wydziałach Rolniczym i Ekonomiczno-Rolniczym SGGW 1957-1966; wykłady i seminaria z organizacji przedsiębiorstw i rachunkowości w Ośrodku Doksztalcania Kadr Rolniczych w Mongolii (w języku rosyjskim) 1972-1974; wykłady z ekonomiki działów i gałęzi przedsiębiorstw rolniczych

na Wydziale Ekonomiczno-Rolniczym SGGW 1974-1976; seminaria magisterskie wspólnie z prof. R. Manteufflem 1964-1971 i 1974-1978; wykłady z ekonomiki i organizacji gospodarstw, rachunkowości i zarządzania oraz kierowanie przedmiotem „Ekonomika i organizacja rolnictwa” na Wydziale Rolniczym SGGW 1976-1992; seminaria magisterskie z ekonomiki i organizacji gospodarstw rolniczych dla studentów Wydziału Rolniczego wspólnie z prof. W. Józwiakiem i prof. B. Klepackim 1976-2000; wykłady i seminaria na Wydziale Ekonomicznym Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Św. – z ekonomiki rolnictwa 2003-2007; z konkurencyjności przedsiębiorstw 2004-2008; z metod wyceny projektów gospodarczych 2008-2009; seminaria magisterskie 2001-2006 i seminaria licencjackie 2000-2009.

PRACA NAUKOWO-BADAWCZA

Zainteresowania naukowe prof. Z. Wojtaszka koncentrowały się na problemach mikroekonomicznych rolnictwa. Podstawę badań stanowiła gospodarka chłopska rodzinna i spółdzielcza. Zagadnienia makroekonomiczne i środowisko przyrodnicze rozpatrywał jako warunki kształtujące rozwój pojedynczych gospodarstw i ich grup. W zakres Jego badań wchodziły:

- typologia gospodarstw indywidualnych i spółdzielczych uwzględniająca wielkość (obszar) gospodarstw, jakość gleby, strukturę użytków rolnych i rejon rolniczy,
- systematyka pojęć oraz mierników i wskaźników oceny ekonomicznego i organizacyjnego rozwoju gospodarstw,
- ocena ukierunkowania specjalizacji gospodarstw rolnych w Polsce i innych krajach,
- opracowanie metod uproszczonej ewidencji kosztów i produkcji oraz rachunku dochodowości gospodarstw indywidualnych,
- czynniki rozwoju rolniczych spółdzielni produkcyjnych, formy organizacyjne i ich efektywność,
- gospodarka rejonów rolniczych z przewagą gleb niskourodzących (stan obecny i perspektywy).

Badania opierał głównie na danych z rachunkowości prowadzonej w gospodarstwach rolnych. Inspirację intelektualną do pracy naukowej czerpał z działalności Katedry Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw SGGW oraz Komitetu Ekonomiki Rolnictwa PAN, a także z publikacji i osobistych kontaktów z profesorami: R. Manteufflem, S. Antoniewskim, F. Dziedzicem, W. Pytkowskim, H. Romanowskim i innymi. Dużą wartość przypisywał podręcznikom ekonomiczno-rolniczym przetłumaczonym w latach 60. na język polski z angielskiego i niemieckiego. Wysoko cenił współpracę z WOPR w Poświętnem k/Płońsk (dyr. dr A. Korczyński) i z Zakładem Rachunkowości Rolnej IERiGŻ (kier. prof. M. Czerniewska) oraz obserwacje funkcjonowania gospodarstw rolnych w rodzinnej wsi.

Fragmety biografii Zygmunta Wojtaszka zostały szerzej opisane w: Dictionary of International Biography, Vol XV, Cambridge England, 1978; Zeszyty Naukowe SGGW, seria Ekonomika i Organizacja Gospodarki Żywnościowej, nr 37, 1999; Współcześni uczeni polscy – Słownik biograficzny, tom IV, Opi, Warszawa 2002; 50 lat Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego SGGW, Wyd. SGGW, Warszawa 2003; Złota Księga Nauk Ekonomicznych, Prawnych i Ścisłych, Helion 2005; Złota Księga Nauki Polskiej. Naukowcy Zjednoczonej Europy, Helion 2006.

BIBLIOGRAFIA WAŻNIEJSZYCH PRAC PROF. DR. HAB. ZYGMUNTA WOJTASZKA¹

1. Projekt wstępnego zagospodarowania RZS w Łazowej. Współautor H. Romanowski. *Nowe Rolnictwo*, 1953, nr 7, s. 18-29.
2. Metodyka badania nakładów i kosztów produkcji artykułów rolniczych w gospodarstwach Centralnego Instytutu Rolniczego. Pierwowzór „Kart dokumentacyjnych pól i stad zwierząt”. Warszawa, 1954, 10 s.
3. Zagadnienie rozmieszczania produkcji rolniczej w Polsce. *Postępy Nauk Rolniczych*, 1955, nr 2, s.108-110, (II) nr 3, s. 133-135.
4. Kierunki produkcji spółdzielni produkcyjnych w planach perspektywicznych powiatu Wyrzysk. *Nowe Rolnictwo*, 1955, nr 5, s.15-21.
5. Gospodarka spółdzielni i POM w powiecie wyrzyskim. Pod red. S. Ignara. Autorzy: Z. Kozioł, W. Michna, B. Strużek, W. Szewczyk i Z. Wojtaszek. PWRiL, Warszawa, 1956, 321 s.
6. Uwagi o miernikach klasyfikacji socjalistycznych gospodarstw rolniczych według typów produkcyjnych. *Postępy Nauk Rolniczych*, 1956, nr 2, s. 84-92, tab.
7. Kilka danych o rolnictwie w Związku Radzieckim w latach 1954-1956. *Wiś Współczesna*, 1957, nr 2/3, s. 158-170.
8. Jednostki zbożowe i inne miary wartości produktów gospodarstwa rolniczego. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej*, 1958, nr 5, s. 143-150, tab, bibliogr.
9. Metoda analogii w organizacji gospodarstw. *Nowe Rolnictwo*, 1958, nr 19, s. 786-788.
10. Podstawy dla planowania produkcji rolniczej w ZSSR i krajach demokracji ludowej. Współautor L. Skibiński. *Nowe Rolnictwo*, 1958, nr 22, s. 912-916, tab, bibliogr.
11. Zbiór zadań z ekonomiki, organizacji i rachunkowości gospodarstw rolnych. Praca zbiorowa pod red. R. Manteuffla i S. Madeja (Autor wybranych zadań). PWRiL, Warszawa, 1958, 346 s.
12. Próba oceny wstępnych założeń rozwoju rolnictwa w planach perspektywicznych województw. *Zesz. Ekon. Rol. Plan.*, 1959, nr 18, s. 79-136, tab.
13. Dział i gałąź gospodarstwa rolniczego. *Nowe Rolnictwo*, 1959, nr 8, s. 295-296.
14. Specjalizacja czy wielostronny rozwój gospodarstw. *Wiś Współczesna*, 1960, nr 12, s. 10-17, tab.
15. Znaczenie modelowania w ekonomice i organizacji gospodarstw rolnych. *Wiś Współczesna*, 1960, nr 9, s. 131-133.
16. Die wissenschaftliche Entwicklung der Agrarökonomik und der landwirtschaftlichen Betriebsorganisation in Polen. Maszynopis przygotowany przez Z. Wojtaszka dla prof. J. Nou w Szwecji, który stanowił podstawę do analizy i oceny pozycji polskiego prof. Juliusza Au w nauce europejskiej. Warszawa, 1960, 27 s.
17. Metody upowszechniania postępu w zakresie ekonomiki i organizacji gospodarstw rolniczych. *Wiś Współczesna*, 1960, nr 8, s. 44-51.
18. System wzorcowych gospodarstw. *Życie Gospodarcze*, 1960, nr 31 s. 10.
19. Z doświadczeń SGGW w upowszechnianiu wiedzy rolniczej wśród praktyków. *Życie Szkoły Wyzszej*, 1960, nr 7/8, s. 220-222.
20. Analiza rejonizacji produkcji rolniczej w planach perspektywicznych województw. *Zeszyty Ekonomiki Rolnictwa i Planowania*, 1961, nr 26, s. 63-76.
21. Wpływ mechanizacji gospodarstw na produktywność i wydajność pracy w rolnictwie. *Nowe Rolnictwo*, 1961, nr 1, s. 12-13, tab.
22. Charakterystyka typowych i przodujących gospodarstw chłopskich rejonu mławsko-ostrołęckiego. *Zeszyty Naukowe SGGW Ekonomika i Organizacja Rolnictwa*, 1961, z. 4, s. 37-51, tab.
23. Typowe i przodujące gospodarstwa rolne. PWRiL, Warszawa, 1961, 188 s. mapy, tab, bibliogr.
24. Ocena efektywności mechanizacji rolnictwa w Wielkiej Brytanii. *Mechanizacja Rolnictwa*, 1961, nr 7, s. 23-25.
25. Sprzęt siana w Anglii. *Mleko, Jaja, Drób*, 1961, nr 5.
26. Chów broilerów w Anglii. *Drobiarstwo*, 1961, nr 9, s. 30-31.
27. Wyposażenie techniczne rolnictwa brytyjskiego. *Zielony Sztandar*, 1961, nr 27.
28. Nowości nauki i praktyki rolniczej w Polsce. *Razem*, Warszawa, 1961, nr 13.

¹ Prof. Z. Wojtaszek w latach 1951-2009 opublikował 276 prac.

29. Urban M. „Podstawy i metody poradnictwa rolniczego”. Wrocław, 1961. *Rec. Zagadnienia Ekonomiki Rolnej*, 1961, nr 4, s. 142-147.
30. Prof. dr Stanisław Antoniewski (Wspomnienie pośmiertne). *Nowe Rolnictwo*, 1962, nr 14, s. 55.
31. Zagadnienia specjalizacji gospodarstw rolniczych w Wielkiej Brytanii. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej*, 1963, nr 6, s. 101-116, tab.
32. Dlaczego zagospodarowano odłogi. *Spółdzielnia Produkcyjna*, 1963, nr 2.
33. Fachowe kierownictwo i samorząd w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych. *Wiś Współczesna*, 1963, nr 10, s. 123-128, tab.
34. Od katedry do skiby. *Tygodnik Kulturalny*, 1963, nr 32.
35. Encyklopedia ekonomiczno-rolnicza. Praca zbiorowa. 1964. Redaktor działowy i autor wybranych haseł. PWRiL, Warszawa.
36. Z zagadnień specjalizacji gospodarstw chłopskich. *Wiś Współczesna*, 1964, nr 2, s. 64-72, tab.
37. Zagadnienia specjalizacji i koncentracji produkcji rolniczej w ZSRR. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej*, 1964, nr 1, s. 99-110, tab.
38. Zagadnienia racjonalizacji gospodarstw rolniczych. *Wiś Współczesna*, 1964, nr 6, s. 137-140.
39. Mózg i plon. *Tygodnik Kulturalny*, 1964, nr 22, s. 1, 7.
40. Przegląd metod planowania wielkości stada bydła w gospodarstwie rolnym. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej*, 1964, nr 6, s. 143-149, tab.
41. Kryteria i mierniki klasyfikacji gospodarstw indywidualnych według kierunków i stopni wielostronności produkcji. *Roczniki Nauk Rolniczych*, seria G, 1965, t. 78, z. 1, s. 69-98, rys. tab. bibliogr. rez. sum.
42. Efektywność kierunków produkcji gospodarstw indywidualnych. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej*, 1965, nr 2, s. 35-57, tab. rez. sum.
43. Agronom – kierownik produkcji. *Życie Gospodarcze*, 1965, nr 8.
44. Organizacja gospodarstw chłopskich ważny czynnik w procesie realizacji planów produkcyjnych w rolnictwie. *Nowe Rolnictwo*, 1965, nr 7, s.32-35, tab.
45. Rolnik rolnikowi nierówny. *Chłopska Droga*, 1966, nr 27.
46. Przegląd metod określania kierunków produkcji rolniczej w literaturze ekonomiczno-rolniczej polskiej i zagranicznej. Biuletyn Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, 1966, z.42, s. 99-158, tab. bibliogr.
47. Kierunki gospodarstw indywidualnych w Polsce centralnej. *Roczniki Nauk Rolniczych Seria D*, 1966, t. 121, 176 s. tab. bibliogr. rez. sum.
48. Problematyka rachunku ekonomicznego w rolnictwie. *Nowe Rolnictwo*, 1966, nr 2, s. 10-12.
49. Rachunek ekonomiczny bieżący i perspektywiczny /2/. *Nowe Rolnictwo*, 1966, nr 3, s. 10-11.
50. Zagadnienia kierownictwa w spółdzielczych gospodarstwach rolnych. *Zeszyty Naukowe SGGW Ekonomika i Organizacja Rolnictwa*, 1967, z. 7, s. 5-25, tab. bibliogr. rez. sum.
51. Zależność między strukturą zasiewów i produkcji globalnej a strukturą produkcji końcowej w państwowych gospodarstwach rolnych. Współautor S. Biernacki. *Zeszyty Naukowe SGGW Ekonomika i Organizacja Rolnictwa*, 1967, z. 7, s. 103-116, tab. bibliogr. rez. sum.
52. Zasady organizacji gospodarstwa indywidualnego za pomocą metody planowania programu. *Nowe Rolnictwo*, 1967, nr 10, s. 1-4, tab.
53. Czynniki ograniczające wielkość gałęzi w urządzaniu gospodarstwa indywidualnego za pomocą metody planowania programu. *Nowe Rolnictwo*, 1967, nr 13, s. 12-14, tab.
54. Podstawowe pojęcia z zakresu organizacji gospodarstw rolniczych. *Zeszyty Problemowe Postępy Nauk Rolniczych*, 1967, z. 68, s. 59-72.
55. Analiza rozwoju rolnictwa polskiego w ujęciu przestrzennym. *Wiś Współczesna*, 1967, nr 11, s. 141-143. Rec. książki F. Tomczaka – Rolnictwo ziemi mazowieckiej i łódzkiej. Warszawa, 1967.
56. Studium podyplomowe z zakresu ekonomiki i organizacji przedsiębiorstw rolniczych na Wydziale Ekonomiczno-Rolniczym SGGW. Studia Materiały Informacje. Warszawa: Dział Wyd. SGGW, Warszawa, 1967, z. 2, s. 28-32.
57. Decyzje w ekonomice i organizacji gospodarstw indywidualnych. *Nowe Rolnictwo*, 1968, Cykl artykułów w numerach 15, 16, 17, 18, 20 i 21.
58. Przewodnik dla słuchaczy Studium Podyplomowego w zakresie ekonomiki i organizacji przedsiębiorstw rolniczych. Praca zbiorowa pod red. Z. Wojtaszka. Dział Wyd. SGGW, Warszawa, 1967, 74 s. Wyd. 2 uzupełnione i poprawione, 1971, 80 s.

59. Uproszczenie i specjalizacja produkcji w gospodarstwie indywidualnym. Materiał powielony dla prelegentów. Towarzystwo Wiedzy Powszechnej Zarząd Główny. Warszawa, 1969, 40 s.
60. Wpływ usług mechanizacyjnych na ekonomikę i organizację gospodarstw indywidualnych różnej wielkości w okręgu środkowo-wschodnim. *Zeszyty Naukowe SGGW Ekonomika i Organizacja Rolnictwa*, 1968, z. 9, s. 127-152, tab. rez. sum.
61. Notatnik gospodarski (technologia i opłacalność produkcji w gospodarstwie indywidualnym). Rolniczy Rejonowy Zakład Doświadczalny Poświętne, Warszawa: 1968, 74 s. tab.
62. Produkcyjność i dochodowość gospodarstw indywidualnych o różnych kierunkach w Polsce. 1.2. *Zeszyty Naukowe SGGW Ekonomika i Organizacja Rolnictwa Seria G*, 1968, t. 78, z. 4, s. 725-738, tab. rez. sum., 1969, t.79, z.1, s. 5-23, tab. rez. sum.
63. Ćwiczenia z ekonomiki i organizacji gospodarstw rolniczych. Z. 2. Koszty i kalkulacje rolnicze. Dział Wyd. SGGW, Warszawa: 1968, 79 s. tab. wyd. 2 popr. i uzup. 1971, wyd. 3, 1975, wyd. 4, 1978, wyd. 5, 1981.
64. Uproszczony rachunek opłacalności produkcji w gospodarstwie indywidualnym. [W:] Poradnik Rolnika. Kalendarz rodziny wiejskiej na rok 1970, Warszawa, 1969, s. 136-141.
65. Organizacje i rachunek ekonomiczny w gospodarstwie rolnym Autorzy: K. Bajan, Z. Wojtaszek, J. Zegar. Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Warszawa: 1969, 112 s. tab.
66. Zagadnienia pracy kierowniczej w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych. Współautor J. Klimaszewski. *Spółdzielczy Kwartalnik Naukowy*, 1969, nr 1, s. 70-99, tab.
67. Opracowanie polskiej wersji części pracy J. Nou – Studies in the Development of Agricultural Economics in Europe – pt. Juliusz Au i jego wkład do rozwoju nauk ekonomiczno-rolniczych. *Roczniki Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu*, Dział Wyd. WSR, Poznań, 1970, s. 51-70.
68. Szwedzki uczoney odkrywa pionierską rolę Polaka. *Dziennik Ludowy*, 1969, nr 126.
69. Jak i co liczyć w gospodarstwie indywidualnym. *Zielony Sztandar*, 1969, nr 75.
70. Uwagi o potrzebie i możliwościach upowszechniania rachunku ekonomicznego w realizacji zadań gospodarczych w rolnictwie. Materiał powielony na konferencję KER PAN. Warszawa, 1970, 13 s.
71. Zasady ewidencji kosztów i produkcji w gospodarstwie indywidualnym z punktu widzenia podejmowania decyzji. [W:] Funkcje zawodowe agronoma gromadzkiego w teorii i praktyce. Materiały sesji naukowej Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego SGGW. Warszawa, 1970, s. 101-124.
72. Zagadnienie wielkości gospodarstwa indywidualnego w Polsce. *Zeszyty Problemowe Postępy Nauk Rolniczych*, 1970, z. 102, s. 79-102, tab. bibliogr.
73. Współdziałanie instruktora z rolnikami w podejmowaniu decyzji gospodarczych. [W:] Metodyka pracy instruktorskiej w rolnictwie. Praca zbiorowa pod red. C. Maziarza. PWRiL, Warszawa, 1970, s. 191-207. Kilka wydań.
74. Rachunek ekonomiczny w realizacji zadań gospodarczych w rolnictwie. *Wiś Współczesna*, 1970, nr 8, s. 32-41, tab.
75. Zasady kalkulacji w gospodarstwie indywidualnym. [W:] Poradnik młodych rolników. Warszawa, 1970, s. 251-269.
76. Organizacja pracy i mechanizacja produkcji w małych gospodarstwach rolnych. *Chłopska Droga*, 1970, nr 62.
77. /Piętnasty/ XV Międzynarodowy Kongres CIOSTA (Naukowej Organizacji Pracy w Rolnictwie). Współautor F. Maniecki. *Życie Gospodarcze*, 1970, nr 34.
78. The management of collective farms in Poland. *Zeszyty Problemowe Postępy Nauk Rolniczych*, 1970, z. 98, s. 121-123, tab. bibliogr.
79. Uproszczony rachunek kosztów i kalkulacji w gospodarstwie indywidualnym. Tekst powielony. CZKR. Warszawa, 1970, 30 s.
80. Większe znaczy lepsze. *Tygodnik Kulturalny*, 1971, nr 11.
81. Specjalizacja produkcji zwierzęcej ze szczególnym uwzględnieniem gospodarstw indywidualnych. Współautorzy: R. Manteuffel, W. Józwiak, F. Maniecki. Materiały XXXVII Zjazdu P.T.Z. w Szczecinie. 1970. Specjalizacja Produkcji Zwierzęcej, 1971, s. 5-20.
82. Zasady podejmowania decyzji w gospodarstwie rolniczym. E.N. Castle, M.M. Becker, PWRiL, Warszawa, 1971. Tłumaczenie z angielskiego. Z. Wojtaszek s. 19-220, F. Maniecki s. 221-347.
83. Materiały do ćwiczeń z projektowania organizacji gospodarstwa rolniczego za pomocą metody planowania programu. Współautor W. Józwiak. Dział Wyd. SGGW, Warszawa: 1971, s. 80. Kolejne wydania: 1973, 1975, 1977.

84. Influence of mechanization services upon economic and organization of family farms of different sizes in Central Poland. *Zeszyty Problemowe Postępy Nauk Rolniczych*, 1972, z. 122, s. 115-119.
85. Wstępna charakterystyka badań ekonomiczno-rolniczych nad kierunkami i specjalizacją produkcji gospodarstw indywidualnych. [W:] Syntezy prac zespołów tematyczno-wdrożeniowych KER PAN. Warszawa, 1972, s. 13-30.
86. Ziemia, człowiek, gospodarstwo. Współautor A. Orłowski. Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, Warszawa: 1973, 247 s. tab. bibliogr.
87. Programowanie produkcji roślin oleistych w gospodarstwach rolnych. Zakład Wydawnictw CRS, Warszawa: 1975, 130 s. tab. bibliogr.
88. Zmiany w ilości i jakości siły roboczej w gospodarstwach indywidualnych i PGR w rejonach typowo rolniczych. *Zeszyty Naukowe SGGW Ekonomia i Organizacja Rolnictwa*, 1976, z. 22, s. 173-184. tab.sum.rez.
89. Ochrona przyrody i człowiek w rolnictwie uprzemysłowionym. Tłumaczenie z rosyjskiego artykułu J. Martona. *Roczniki Nauk Rolniczych*, seria G, 1977, t. 81, z. 4.
90. Zasada wzajemnego oddziaływania i uwarunkowania zjawisk w organizacji produkcji przedsiębiorstw rolniczych. Tłumaczenie z rosyjskiego artykułu P.A Kalma. *Roczniki Nauk Rolniczych*, seria G, 1977, t. 81, z. 4.
91. Wielkość gospodarstwa rolnego. *Zielony Sztandar*, 1977, nr 37.
92. Plan specjalizacji gospodarstwa indywidualnego i jego sporządzenie. *Nowe Rolnictwo*, 1977, nr 16, s. 6-9.
93. Zbiór zadań z ekonomiki, organizacji i rachunkowości gospodarstw rolniczych. Praca zbiorowa pod red. R. Manteuffla. PWRiL, Warszawa, 1977, 480 s. Redaktor działowy i autor wybranych zadań.
94. Ekspertyza dla Komisji Planowania przy Radzie Ministrów obejmująca problemy substytucji pracy żywej, wielkości i specjalizacji przedsiębiorstwa rolniczego oraz terytorialnego rozmieszczenia środków produkcji. Maszynopis. Warszawa, 1977, 42 s.
95. Za co cię cenią. Udział w dyskusji. (Stół „Kultury”). *Kultura*, 1978, nr 51.
96. Kierunki przekształceń w organizacji gospodarstw indywidualnych. *Służba Rolna*, część I, 1978, nr 11, część II, 1978, nr 12, część III, 1979, nr 2/3.
97. Rola postępu organizacyjnego i ekonomicznego w procesie wzrostu produkcji w gospodarce indywidualnej. *Wiś Współczesna*, 1978, nr 8, s. 38-46.
98. Zagadnienia koncentracji i specjalizacji produkcji w gospodarstwach indywidualnych. *Zeszyty Naukowe SGGW Ekonomia i Organizacja Rolnictwa*, 1978, z. 24, s. 7-26. tab. sum. rez.
99. Rola rolniczych spółdzielni produkcyjnych w rozwoju produkcji rolniczej i przekształcaniu społeczno-gospodarczych stosunków na wsi. [W:] Społeczno- ekonomiczne problemy rozwoju wsi i rolnictwa w Polsce. Książka i Wiedza, 1978, s. 188-212.
100. Kariera specjalizacji. *Tygodnik Kulturalny*, 1978, nr 13.
101. Rola organizacji gospodarstw wciąż niedoceniana. *Dziennik Ludowy*, 1978, nr 139.
102. Przyszłościowe problemy rozwoju gospodarstw indywidualnych. Wyd. TNOiK, Lublin, 1978, 19 s.
103. Czynniki rozwoju rolniczych spółdzielni produkcyjnych, formy organizacyjne i ich efektywność. [W:] Rozwój socjalistycznego sektora w rolnictwie polskim. Współautor T. Maciołek. Warszawa, 1979.
104. Gospodarstwa specjalistyczne. *Życie Warszawy*, 1979, nr 124.
105. Modele gospodarstw rolnych przy różnych kierunkach intensywności produkcji. Współautorzy: R. Łącki, A. Zawadzki. Wyd. NOT, Oddział we Włocławku, 1979, 28 s.
106. Materiały do ćwiczeń z projektowania organizacji gospodarstwa rolniczego. Część I – Metoda planowania programu. Współautor W. Józwiak. Dział Wyd. SGGW, Warszawa, 1979, 95 s.
107. Projekt mała życiowy. *Spółdzielnia Produkcyjna*, 1980, nr 50.
108. Kierunki specjalizacji gospodarstw indywidualnych. Praca zbiorowa. Pod red. Z. Wojtaszka. PWRiL, Warszawa, 1980, 182 s. Autor wstępu i rozdz. trzeciego.
109. Zbiór zadań z ekonomiki, organizacji i rachunkowości gospodarstw rolniczych. Praca zbiorowa pod red. R. Manteuffla. PWRiL, Warszawa, 1980, 478 s., wydanie II rozszerzone. Redaktor działowy i autor zadań.
110. Remont spichlerza. Udział w dyskusji redakcyjnej. *Płomienie*, 1981, nr 11.

111. Przeszłość i przyszłość specjalizacji gospodarstw indywidualnych w Polsce. *Nowe Rolnictwo*, 1981, nr 9/10, s. 16-18.
112. Mierniki oceny celu gospodarowania. *Służba Rolna*, 1981, nr 5.
113. Zarządzanie w rolniczej spółdzielni produkcyjnej w warunkach nowego systemu ekonomicznego. [W:] Kierunki zmian systemu zarządzania i organizacji w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych. Materiały pokonferencyjne. Wyd. TNOiK, 1982, s. 46-66.
114. Środowisko wiejskie i wizja przestrzenna wsi polskiej. Ekspertyza. Maszynopis. Warszawa, 1982, 35 s.
115. Rolnicze spółdzielnie produkcyjne w krajowej gospodarce rolnej. *Nowe Rolnictwo*, 1982, cykl artykułów w numerach 5, 6, 7 i 8.
116. Wieś czeka na rozwój rzemiosła. *Rzeczpospolita*, 1982, nr 34.
117. Dopóki będziemy potrzebni. Wywiad z prof. Z. Wojtaszkiem – przewodniczącym Rady Ekspertów przy CZ RSP. *Spółdzielnia Produkcyjna*, 1982, nr 24.
118. Rachunkowość na użytek rolnika. Cele i zakres rachunkowości gospodarstwa indywidualnego. *Służba Rolna*, 1982, nr 9.
119. Propozycje polskich specjalności w dziedzinie nauk ekonomiczno-rolniczych. Ekspertyza dla Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Maszynopis. Warszawa, 1983, 12 s.
120. Rolnicze spółdzielnie produkcyjne w reformie gospodarczej. [W:] Przedsiębiorstwo rolnicze w warunkach reformy gospodarczej. Dział Wyd. SGGW, Warszawa: 1983, s. 44-50.
121. Chodzi o stabilność zasad. Głos w dyskusji na krajowej naradzie RSP. *Spółdzielnia Produkcyjna*, 1983, nr 40.
122. Produkcja zbóż w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych. *Zeszyty Problemowe Postępy Nauk Rolniczych*, 1984, z. 295, s. 77-93.
123. Encyklopedia ekonomiczno-rolnicza. Praca zbiorowa. Autor 30 haseł. PWRiL, Warszawa, 1984.
124. Wykorzystanie analizy gospodarstwa indywidualnego w doradztwie organizacyjno-ekonomicznym. Materiał na konferencję. Tekst powielony. Przysiek, 1984, 13 s.
125. Marazm w ekonomice. Artykuł dyskusyjny. *Zielony Sztandar*, 1984, nr 71.
126. Wiedza jako czynnik produkcji. *Zielony Sztandar*, 1984, nr 105.
127. Przedmioty ekonomiczne w dydaktyce akademii rolniczych. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej*, 1985, nr 4, s. 107-109.
128. Miejsce rolniczej spółdzielni produkcyjnej w rolnictwie polskim. [W:] Struktura i ekonomika polskiego rolnictwa. Wyd. Ossolineum, 1985, s. 129-137.
129. Problemy żywnościowe w procesie rozwoju gospodarczego i umacniania obronności państwa. Praca zbiorowa pod redakcją Z. Wojtaszka. Dział Wyd. SGGW, Warszawa: 1985, 168 s. Autor przedmowy.
130. Wykorzystanie analizy gospodarstwa indywidualnego w doradztwie organizacyjno-ekonomicznym. *Służba Rolna*, 1985, nr 1.
131. Kierunki badań naukowych w gospodarce żywnościowej RFN. *Nowe Rolnictwo*, 1985, nr 5, s. 36-38.
132. Jak robią to Niemcy. *Zielony Sztandar*, 1985, nr 55.
133. Kierunki doskonalenia systemu finansowania i organizacji badań naukowych. Ekspertyza dla Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Maszynopis. Warszawa, 1986, 14 s.
134. Pozycja dyscyplin ekonomicznych w kształceniu specjalistów rolnictwa. Studia Materiały Informacje. Dział Wyd. SGGW, Warszawa, 1986, z. 1/37, s. 23-27.
135. Economic instruments in managing collective farms in Poland. Hungarian – Polish conferences on agricultural economics. Godoloo, 1986, s. 109-115.
136. Zaplecze naukowo-techniczne polskiego rolnictwa. [W:] Materiały pomocnicze na plenum ZK ZMW. Wyd. ZMW, Warszawa, 1986, 12 s.
137. Rolnicze czy wielobranżowe. *Zielony Sztandar*, 1986, nr 83.
138. Agricultural bookkeeping in peasant farms. Współautor T. Maciołek. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej*, 1987, nr 6, s. 154-167 (dodatek w języku angielskim).
139. Zmiany w formach organizacyjnych rolniczych spółdzielni produkcyjnych. Materiały na konferencję p.t. Procesy adaptacyjne RSP w świetle zmian warunków gospodarowania. TNOiK, Warszawa, 1988, s. 50-60.
140. Przedmowa do książki „XXX lat Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego SGGW-AR”. Dział Wyd. SGGW, Warszawa, 1983, s. 5-6.

141. Gospodarka rolna w gminach i wsiach o różnym poziomie infrastruktury. Współautor J. Kupidurski. *Roczniki Nauk Rolniczych*, seria G, 1988, t. 85, z. 1, s. 31-45, tab. sum. rez. bibliogr.
142. Analiza i ocena przebiegu przewodów i poziomu rozpraw doktorskich wykonywanych w instytutach podległych Ministerstwu Rolnictwa. Maszynopis powielony i przekazany radom naukowym instytutów przez Ministerstwo pismem NOWpr-0131/RN/19/88.
143. Dochód z gospodarstwa. *Spółdzielczy Tygodnik Mleczarski*, 1988, cykl artykułów w numerach: 13, 14, 15, 16, 17, 18 i 19.
144. Ocena poziomu dochodu. *Spółdzielczy Tygodnik Mleczarski*, 1988, cykl artykułów w numerach: 27, 28, 31, 33, 35, 37, 39.
145. Michał Oczapowski – ekonomista i organizator rolnictwa. [W:] Materiały na sesję naukową poświęconą życiu i twórczości patrona uczelni prof. Michała Oczapowskiego. Dział Wyd. ART, Olsztyn, 1989, s. 51-63.
146. Poglądy Michała Oczapowskiego na organizację i ekonomikę rolnictwa. *Postępy Nauk Rolniczych*, 1989, nr 1, s. 45-57, tab. bibliogr.
147. Czy scentralizowana koordynacja badań naukowych w rolnictwie jest konieczna? *Nowe Rolnictwo*, 1989, nr 5, s. 29-31.
148. Drobne gospodarstwa rolne w rozwoju gospodarczym wsi. [W:] Ku wielofunkcyjnemu rozwojowi wsi. Wyd. Spółdzielcze, Warszawa, 1989, s. 31-37.
149. Rachunkowość rolna gospodarstw rodzinnych. *Spółdzielczy Tygodnik Mleczarski*, 1990, cykl artykułów w numerach: 1, 2, 3, 4 i 5.
150. Gospodarka rejonów rolniczych z przewagą gleb niskourodzajnych – stan obecny i perspektywy. Ekspertyza. Materiał powielony. Komitet Ekonomiki Rolnictwa PAN, Warszawa, 1990, 74 s.
151. Kierunki rozwoju gospodarczego rejonów o niekorzystnych warunkach przyrodniczych dla rolnictwa. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej*, 1991, nr 4-5 s. 3-12.
152. Jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej a rozwój gospodarczy. *Wieś i Państwo*, 1991, nr 3-4, s. 78-90.
153. Gospodarka rolno-żywnościowa gmin zrzeszonych w Związku Gmin Kurpiowskich „Puszcza Zielona” w Myszynie. Współautor L. Kowalski. Fundacja Rozwoju Wsi, 1991, 32 s.
154. Pożądane zmiany w strukturze programów i treści kształcenia ekonomicznego w akademiach rolniczych. Studia Materiały Informacje. Dział Wyd. SGGW, Warszawa, 1992, nr 4, s. 5-8.
155. Gospodarka rejonów rolniczych z przewagą gleb niskourodzajnych. *Roczniki Nauk Rolniczych*, seria G, t. 86, z. 1, 1992, s. 7-18. tab. bibliogr. rez. sum.
156. Relikt czy nadzieja. *Plon*, 1992, nr 23.
157. Rodzinne gospodarstwo. *Chłopska Droga*, 1993, nr 2/35.
158. Historyczny zarys rachunkowości rolnej. [W:] 70 lat rachunkowości rolnej. Wyd. IERiGŻ, 1996, s. 63-70.
159. Ziemia PGR-ów dla osadników. Artykuł dyskusyjny. *Zielony Sztandar*, 1993, nr 7.
160. Rozwój i wykorzystanie rachunkowości gospodarstw chłopskich w Polsce. *Zeszyty Naukowe AR w Krakowie*, 1993, nr 279, s. 149-157.
161. Kierunki rozwoju i modernizacji rodzinnych gospodarstw rolniczych. *Wieś i Państwo*, 1994, nr 3-4, s. 105-114.
162. Wspomnienie o Profesorze Henryku Romanowskim. [W:] Profesorowie Wydziału Rolnego UMCS. Wyd. AR, Lublin, 1994, s. 99-101.
163. Wspomnienie o Profesorze Piotrze Szewczyk. [W:] Profesorowie Wydziału Rolnego UMCS. Wyd. AR, Lublin, 1994, s. 173-174.
164. Proekologiczne zorientowanie polityki rolnej w Polsce. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej*, 1995, nr 2-3, s. 114-118.
165. Wkład nauk ekonomiczno-rolniczych do rozwoju rolnictwa i gospodarki żywnościowej. *Postępy Nauk Rolniczych*, 1995, nr 5, s. 3-15.
166. Pojęcia i kategorie ekonomiczne w rachunkowości rolnej gospodarstw chłopskich. Materiał powielony. IERiGŻ, Warszawa, 1995, 17 s.
167. Efektywność gospodarstw chłopskich w pracach prof. dr hab. Zdzisława Grochowskiego. [W:] Rolnictwo wobec nowych problemów. Wyd. IERiGŻ, Warszawa, 1995, s. 29-36.
168. Prof. dr hab. Kazimierz Bis (1930-1994). Wspomnienie pośmiertne. *Roczniki Nauk Rolniczych*, seria G, 1996, t. 86, z. 4, s. 7-9.

169. Uwagi o przygotowaniu pracy do publikacji. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej*, 1996, nr 4-5, s. 135-141.
170. Problemy optymalizacji struktury obszarowej gospodarstw rolniczych. [W:] *Gospodarstwo rolnicze wobec wymogów współczesnego rynku i Unii Europejskiej*. Wyd. SGGW, Warszawa, 1997, s. 136-148.
171. Granica opłacalności użytkowania rolniczego gruntów marginalnych. Wyd. IERiGŻ, 1998, s. 5-50.
172. Michał Oczapowski (1788-1854) – prekursor naukowego rolnictwa. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej*, 1999, nr 2/3, s. 112-118. tab. bibliogr. rez. sum.
173. Społeczne i ekonomiczne skutki użytkowania rolniczego gruntów marginalnych. *Roczniki Nauk Rolniczych*, seria G, 1999, t. 87, z. 3, s. 105-116.
174. Rys historyczny Katedry Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. [W:] *90 lat Katedry Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych SGGW*. Wyd. SGGW, Warszawa, 2000, s. 12-36.
175. Alternatywne wykorzystanie gruntów rolniczych na cele niezwiązane z produkcją żywności. [W:] *Procesy dostosowawcze produkcji roślinnej w Polsce w kontekście integracji z Unią Europejską*. Współautor P. Gradziuk. Warszawa, 2001, s. 213-228.
176. Prof. dr hab. Jan Stanisław Fereniec (1933-2002). Wspomnienie pośmiertne. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej*, 2003, nr 2, s. 3-5.
177. Ryszard Manteuffel. [W:] *50 lat Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego SGGW 1953-2003*. Wyd. SGGW, 2003, s. 227-238.
178. Życie i praca Profesora Ryszarda Manteuffla (1903-1991). *Postępy Nauk Rolniczych*, 2004, nr 2, s. 7-17.
179. Wspomnienie o współpracy z Profesorem Józefem Kubicą. *Acta Agraria et Silvestria*. Sekcja Ekonomiczna. Wyd. PAN o/Kraków, 2006, s. 33-34.
180. Gospodarka oparta na wiedzy jako kierunek rozwoju obszarów wiejskich. Referat na sesję naukową Wydz. Pedagogicznego WSBiP w Ostrowcu Świętokrzyskim. Współautor B. Klepaczki. Maszynopis. 2006, 12 s.
181. Problemy mikroekonomiki rolnictwa w pięćdziesięcioletniej działalności Komitetu Ekonomiki Rolnictwa PAN. *Roczniki Nauk Rolniczych*, seria G, 2008, t. 94, z. 2, s. 27-32.
182. Rozwój rolnictwa po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Maszynopis w Bibliotece WSBiP w Ostrowcu Świętokrzyskim, 2009, 17 s.